

Sumerin partisiipit

Partisiippi on verbaaliadjektiivi, joka toimii lausekkeen pääsanan attribuuttina.

	Muodostus	Merkitys
Ajaton / preesens	H + Ø	Kuvaa geneeristä ominaisuutta tai kuluvaan aikaan
Ḫamtu / perfektiivi	H + {ʔa}	Kuvaa päättynyttä toimintaa tai tilaa
Marû / imperfektiivi	M + {ed}	Kuvaa käynnissä olevaa toimintaa tai tulevaa aikaa

Yleisiä partisiippien muotoja ja niiden tyypillisiä merkityksiä kielteisinä ja myönteisinä. Esimerkeissä {Ø} on absoluutiivi.

Ḫamtu	sar-ra	{sar+ʔa+Ø}	kirjoittama, kirjoitettu
Ḫamtu	nu-sar-ra	{nu+sar+ʔa+Ø}	kirjoittamaton, ei-kirjoittanut
marû	sar-re(-d)	{sar+ed+Ø}	kirjoittamassa oleva, kirjoitettava
marû	sar-re-dam	{sar+ed+Ø+am}	kirjoitettavaksi osoitettu
marû	nu-sar-re(-d)	{nu+sar+ed+Ø}	jota ei kirjoiteta, joka ei kirjoita
marû	nu-sar-re-dam	{nu+sar+ed+Ø+am}	jota ei saa/voi kirjoittaa

Yleiset partisiippirakenteet

Partisiipilla voi olla yksi tai useampi argumentti, joista pääsana on aina lausekkeen alussa. Transitivisissa rakenteissa objekti voidaan nostaa pääsanaksi käyttämällä *meš-ane-pada*-rakennetta (MAP) tai agenttiivista genetiiviä (AG). MAP-rakenteessa subjekti merkitään ergatiivilla ja AG-rakenteessa genetiivillä. Ditransitiivisissa rakenteissa (esim. yhdysverbit kuten **ki...âĝ** 'rakastaa') semanttinen objekti merkitään lausekkeen alkuun, ja lauseke toimii muuten kuin transitiviset rakenteet.

itr. aktiivi, subjekti	lugal úš-a	'kuollut kuningas'
tr. aktiivi, subjekti	lugal é dù-a	'talon rakentanut kuningas'
tr. aktiivi, objekti (MAP)	é lugal-e dù-a	'kuninkaan rakentama talo'
tr. aktiivi, objekti (AG)	é dù-a lugal-la(-k)	'kuninkaan rakentama talo'
tr. passiivi, objekti	é dù-a	'rakennettu talo'
dit. aktiivi, epä-s. objekti	dam ki âĝ-ĝá	'rakastettu puoliso' (datiivi)
dit. aktiivi, subjekti	lugal ninda ki âĝ-ĝá	'leipää rakastava kuningas'

Partisiippilausekkeet taipuvat kuin substantiivit, esimerkiksi **é dù-a lugal-la-ke** 'kuninkaan rakentamalle talolle' (direktiivi).

Sumerin infinitiivit

Infinitiivi on verbaalisubstantiivi, joka kuvaa aina tekoa. Infinitiivit ovat morfologisesti identtisiä partisiippi-muotojen kanssa. Seuraavissa esimerkeissä infinitiivejä on täydennetty objektilla.

ajaton infinitiivi	dub sar	'taulunkirjoittaminen' (geneerinen teonkuvaus)
hamṭun infinitiivi	dub sar-ra	'taulun kirjoittaminen' (päättynyt)
marûn infinitiivi	dub sar-re(-d)	'taulun kirjoittaminen' (käynnissä oleva)

Marûn infinitiivin direktiivi- ja lokatiivimuodolla on erikoistuneet merkitykset.

absolutiivi	sar-re(-d)	'kirjoittaminen'
direktiivi	sar-re-dè	'kirjoittamaan, kirjoittaakseen, kirjoittamista koskien'
lokatiivi	sar-re-da	'kirjoittamista koskien'

Infinitiivejä voidaan joskus käyttää muodostamaan partisiippirakenteiden kaltaisia ilmaisuja. Tällöin infinitiivi (ja tämän mahdolliset argumentit) toimivat jonkin toisen sanan genetiiviattribuuttina. Esimerkkinä **é dù-a** 'temppelin rakentaminen' ergatiivimuotoisen sanan **lú** genetiiviattribuuttina:

lú é dù-a-ke₄	'temppelin rakentamisen mies' (= temppelin rakentanut mies)
{lú é+Ø dù+ [?] a+ak+e}	{mies temppeli+ABS rakentaa+PP+GEN+ERG}

Kaunokirjallisissa teksteissä infinitiiveillä on arkaaiset pronominaalimuodot, jotka muodostetaan hamṭussa suffiksilla {[?]a} ja marûssa suffiksilla {ed+[?]a}. Näitä seuraa kolmannessa persoonassa omistusliite ja direktiivi.

hamṭu, elollinen	dím-ma-né	{dim+ [?] a+ane+e}	'valmistettuaan'
hamṭu, eloton	dím-ma-bé	{dim+ [?] a+be+e}	'sen valmistettua'
marû, elollinen	dím-me-da-né	{dim+ed+ [?] a+ane+e}	'valmistaessaan'
marû, eloton	dím-me-da-bé	{dim+ed+ [?] a+be+e}	'sen valmistaessa'